

Eva Stillström f Blom
1904-09-19 -- 2000-09-23

Sven Stillström
1908-09-25 --

I. Eva, 1904-1936

Eva Karolina Blom föddes måndagen den 19 sept. 1904 i byn **Norrskedika**. Föräldrarna August och Olivia² var då 36 respektive 44 år. De hade gift sig 1889 i Enköping och därefter flyttat till Norrskedika där de köpt en lanthandel. Sitt första hem hade de i ett envåningshus mitt emot affären. Där föddes åren 1891-1902 Evas sex äldre syskon. Några dagar innan Eva föddes flyttade familjen över till gården Österväga, som de ägt sedan 1894 men haft utarrenderad på tio år. Eva är född i det röda tvåvåningshuset i ett rum på andra våningen.

August och Olivia hade en omfattande verksamhet under sina tjugo år i Norrskediska - lanthandel, jordbruk, tegelbruk vid Granfjärden och gästgiveri vid avtagsvägen till Öregrund. August byggde under denna tid hus i Stockholm (Enskede) och Östhammar (Blomska gården vid Drottninggatan).

Redan innan Eva lärt sig gå försökte hon krypa upp för den "farliga" trappan till övervåningen. Det kunde föräldrarna undvika genom att lägga ut vadd eller bomull i trappan - det var Eva rädd för.

Några år senare kunde Eva klättra upp på ett dukat kaffebord för att dricka av grädden, som hon tyckte mycket om. Det var kanske vid det tillfället som en Lindgren, anställd på gården, tillrättvisade Eva. Samtalet avslutades med ett retsamt "säger Du det, Lill-Eva" och Evas uppkäftiga "jämt vad jag gör det".

Eva var som liten troligen litet rund och kallades därför "Eva Luns" till skillnad från två år äldre brodern "Totte Lätt".

1908 i december flyttade familjen, med den då 4-åriga Eva från Norrskedika till **Håsta** gård på Selaön i Mälaren. Man bodde första tiden i ett mindre hus, eftersom mangårdsbyggnaden, corps de logiet, skulle byggas om av August. Eva mindes från den tiden att det hängde en hästsvans vid dörren där man kunde sätta fast kammar. Löss lär avsky hästhår.

Som 5-åring var Eva mycket ensam hemma. Det fanns inga lekkamrater på nära håll. Gideon var den som var hemma mest och han lekte ibland med Eva. Ibland kunde Eva få vara någon dag eller vecka på granngården Ettersta.

Åtta år gammal började Eva i småskolan i **Strängnäs**. Föräldrarna ordnade med skolhushåll där 1910 - VT1916 med storasyster Elna, 15 år, som husmor. Eva gick två år i småskolan i Strängnäs, HT 1912-VT 1914.

HT 1914 - VT 1916 gick Eva två läsår i folkskolan i **Östhammar**, och var då inackorderad hos faster Julia. Julia bodde på den gamla svarvargården, Gullskärskvartet nr 20, vid Drottninggatan. Folkskolan låg på andra sidan gatan, där det fortfarande ligger en skola. August byggde 1907 ett

stenhus i tre våningar intill det äldre boningshuset på platsen för den gamla svarvarverkstaden där Evas farfar Johan haft sin verksamhet. Där hade Julia möbelaffär. Julia hade även modeaffär och fotoateljé, på andra ställen i staden.

I februari 1916 flyttade August och Olivia från Håsta till **Tranbygge** i Upplands-Bro, som de arrenderade. Håsta överlämnades att skötas av Evas äldre bröder Gideon (våren 1916) och William (från hösten 1916). 1918 på våren såldes Håsta till Folke Hansson på Lingsberg i Vallentuna.

Sommaren 1917 började August tillsammans med sin sväger Olof Thulin investera i gruvor i Torsåker, Gästrikland. Detta kom inom några år att leda till ekonomisk katastrof och August och Olivia förlorade nästan allt vad de ägde.

Juni 1918 flyttade August och Olivia till **Särstaholm** i Torsåker, Gideon flyttade med och blev inspektor på gårdarna Särstaholm och Pålbo. Tranbygge överlämnades till William och drevs vidare till 1919, då arrendet avvecklades. Troligen under denna tid hade familjen Blom ett tyskt krigsbarn Herman Pergler hos sig.

HT 1916 - VT 1917 gick Eva i realskolan, klass 1, i Grevesmühliska samskolan i **Stockholm** och HT 1917 - HT 1919 klass 5-7 i flickskolan Athenaeum, Stockholm. Eva var inackorderad i Stockholm första två åren, därefter i skolhushåll.

1920 i febr. flyttade August och Olivia till **Lervik** utanför **Gävle** (inköpt 1919). Särstaholm sköttes av Gideon till våren 1922 och såldes hösten 1922.

VT 1920 flyttade Eva till klass 7 vid Själanderska flickskolan i Gävle och gick ut klass 8 där VT 1921. Hon bodde under denna tid hos föräldrarna på Lervik. Flickskolan låg mitt emot läroverket på Rådhusplanen. En av klasskamraterna var Margit Andersson, som sedan gifte sig med Evas bror Torsten. En lärare tog klassen med till observatoriet på läroverket och Eva blev intresserad av stjärnbilder.

Eva stannade hemma första året efter flickskolan (t o m våren 1922), för att hjälpa sin mamma i hushållet. Hon gjorde ett försök att komma in på folkskollärareseminariet (i Gävle?), men var inte tillräckligt förberedd och misslyckades.

HT 1922-VT 1923 var Eva *guvernante* (1 år) i familjen Gerdin i Flata, **Torpshammar**, Medelpad. Flata är en liten plats ca 8 km utanför Torpshammar, på södra sidan om Ljungan. Området är mycket naturskönt. Eva trivdes bra. Eleven Maj skulle antagligen pröva in i realskolan. Hon körde i matematik, men klarade språken. Eva och Maj åkte skidor tillsammans. Fru Gerdin var lärare och när hon blev sjuk på hösten fick Eva också vikariera som lärare i skolan. Efter guvernanttiden, i juni 1923, hälsade Eva på hos äldsta brodern William i Sörbyn, utanför Umeå, där William arrenderade en gård tillhörande Mo och Domsjö. I juni 1923 förlovade sig Evas syster Margit och Erik Eriksson från Knivsta på Lervik samma dag som Torsten tog studenten. Margit har i ett brev till Eva utförligt berättat om den händelserika dagen. Torsten var under gymnasietiden med i *gymnasieförbundet Verdandi*, en kamratförening för manliga gymnasister grundad 1862.

HT 1923 - VT 1925 var Eva *guvernante* (2 år) hos familjen Lindgren i **Uppsala**. Lindgren var en välkänd Uppsalakrögare som drev "Åttans matsalar" nedanför slottsbacken på Nedre Slottsgatan 8 och 10. Restaurangen (enplanshus) inne på gården är numera omgjord till kontorslokaler för landsstinget. Eva var med när Milles Sten Sture-monumentet invigdes på Kronåsen 1925. I mars 1925 gick Eva en kurs i stenografi och maskinskrivning. Det framgår av brev att Eva redan vid denna tid hade sömn-

problem, något som sedan hängde med hela livet.

Hösten 1925 bodde Eva troligen hemma på Lervik.

VT 1926 - julen 1926 var Eva *hushållspraktikant* (3/4 år) hos en prästfamilj, Witting, i **Bönared**, i Västergötland, väster om Jönköping. Pastor Witting hade utvecklat en metod att behandla stamning och tog emot elever på internat. Han var mycket originell och hade ett spännande förflutet som resenär i Sibirien. Yngsta barnet i familjen av pappan kallad "klassiken" var Claes Witting, sedermera professor i Uppsala. Fru Witting led av epilepsi. Eva trivdes bra men hade mycket att göra. Hon blev intresserad av hushållsarbete och tänkte ett tag söka till hushållsskola.

1927 - 1937 var Eva *sekreterare* vid Joop och Co, generalagent för **Gaevert** film i Sverige på Hamngatan 24, **Stockholm**. Arbetet bestod i utskrift av affärsbrev på tyska. På den tiden fanns inga diktafoner utan breven dikterades direkt och sekreteraren stenograferade och skrev ut därefter. Eva upplevde arbetet mycket stressande.

Eva bodde hos Margit och Erik på Tallbacka i **Rotebro**, 1927 till hösten 1928, och flyttade sedan till egen lägenhet i Stockholm.

I augusti 1928 hade August sålt "alla gårdar i Torsåker" och i oktober såldes Lervik. August och Olivia flyttade först till "röda stugan" (på Lervik?) för att kunna utrymma mangårdsbyggnaden. Sedan magasinerade man sina möbler och hyrde en bostad på **Kvistrum**, ett sommarhus utåt Bönan, öster om Gävle, tillhörande Anna och Frans Hansson. Bostaden var dåligt fuktisolerad mot berget och hade dålig köksstandard. August och Olivia bodde där från hösten 1929 till september 1930 då man flyttade till Kila i Värmland. En kristallkrona utgjorde delbetalning för hyra på Kvistrum.

August och Olivia hade stora förväntningar på arrendet av prästgården i **Kila**. Avtalet blev klart i januari 1930. August ombesörjde vårsådden men flyttningen från Gävle skedde först i september. Redan i november 1930 försökte August bli kvitt arrendet men först i veckan 10-16/5 1933 flyttade man till en liten gård, **Slättängen** i Berg, Torsåker, där de bodde återstoden av sitt liv. August hade någon gruvinmutning kvar i trakten, som så småningom avyttrades. Jag minns som barn att det var farliga vattenfyllda gruvhål i skogen vid Slättängen.

Julen 1929 träffades Eva och Sven för första gången. Sven och hans mor Aina hälsade på Svens morfar Frans Hansson och Anna Hansson på Kvistrum. Eva kom med samma tåg för att hälsa på sina föräldrar. Man delade taxi från stationen och på juldagen blev Sven och hans mamma inbjudna till Bloms. Eva spelade Rolfmelodier på sin resegrammofon och Eva och Sven dansade till "Säg det i toner och icke i ord". Olivia tyckte att Sven var en "rar påg".

Först bodde Eva på **Regeringsgatan** 65 mitt emot Nalen. Där delade hon rum med en något äldre flicka, Ida (=Ia) Holmgren, som var kontorist på Vin och Spritcentralen på Tegelbacken. Omedelbart innanför dörren var det ett duschrum till vänster och ett pentry till höger. En gång råkade Eva tända gasspisen när gasen till ugnen varit på. Det blev en explosion, så att ugnsluckan slets loss men Eva klarade sig.

Eva flyttade senare till **Detowska stiftelsen**, ett internat för flickor. Det var inte tillåtet med herrar på rummet, vilket övervakades av en portvakt i entrén. När Sven skulle hälsa på, ringde Eva ner till portvakten, som måste lämna vaktluckan för att svara i telefonen och i samma ögonblick slank Sven förbi. 1931 semestrade Eva i Öregrund. Hon hyrde ett rum nära hamnen tillsammans med sin vän Birgit Roth.

Troligen 1932 flyttade Eva till ett rum med dusch och pentry på **Bergsgatan** nära Kungsholms kyrka.

För att dryga ut inkomsterna från kontorsarbetet tillverkade Eva lampskärmar. Hon gjorde dem av pergamynpapper och ståltråd och köpte bilder på antikvariat och klistrade på. Allt fernissades och krackelerades för att se gammalt ut.

Den 8/8 1934 förlovade sig Eva och Sven, då Sven blivit antagen som apotekselev. Julen 1934 var Eva, Sven och Aina på besök hos August och Olivia i Torsåker.

Sven och Eva tog ut lysning på Kungsholmen och första lysningssöndagen gick man till Kungsholms kyrka och hade sedan lysningsmottagning i Evas lägenhet på Bergsgatan.

Evas fjärde lägenhet i Stockholm var på **Pipersgatan** 4, bakom rådhuset på Kungsholmen.

II. Sven, 1908 - 1936

Sven Otto Stillström föddes den 25 sept. 1908 i stadsdelen Öster i **Halmstad**.

Hemmet, en villa, låg alldeles intill järnvägen. Sven föddes just när tåget gick förbi. Det var en snabb och lättäm förlossning.

Föräldrarna Otto och Aina var 36 resp. just 27 år. De hade gift sig 1902. Åren 1902-1906 hade Svens tre äldre syskon Åke, Arne och Greta fötts med några års mellanrum.

Otto hade genomgått kockskola och var disponent på slakteriet från 1904. Aina hade före giftermålet gått handelsskola med goda betyg i matematik och varit kontorist i Göteborg.

Omkring 1910, när Sven var 2 år, flyttade familjen till **Trelleborg**, där Otto drev en smöraffär. Även här bodde man i en villa. Sven minns att han jagade sin syster Greta, som plötsligt hoppade ut genom ett fönster i bottenvåningen. Greta lekte helst med pojkar. Sven minns att brodern Arne gick till skolan över en bro. Arne började skolan 1911.

Mellan 5 och 7 års ålder bodde Sven hos sin moster Inga Heinertz i **Lund**. Hennes man var docent i tyska. Svens ett år yngre kusin, Nils Otto (Nunne) var enda barnet och behövde en lekkamrat. Sven och Nils Otto gick tillsammans i Kindergarten, den tidens förskola. En anledning till "fosterhemsplaceringen" var brist på mat p g a avspärningen under första världskriget. När det blev tid för Sven att börja skolan ville han flytta hem till mamma (1915).

Greta togs om hand av morfadern Frans Hansson redan innan hon fyllde sju år (1913). Frans blev pastor på Gräsö 1914. Där gick Greta i skola hos klockaren, tills pastorn och klockaren av någon anledning blev osams och Frans beslutade att personligen sörja för Gretas skolgång. "Prästgårds-Greta" hade en liten sovalkov i salongen. I praktiken var hon piga i huset.

1914 hade Otto tagit anställning som stewart på fartyg. Han gjorde en resa genom Ryssland för att mönstra på ett fartyg i Odessa. Passet var undertecknat av tsaren. I Odessas hamn blev fartyget torpederat, men Otto klarade sig.

Följande år var Otto i amerikansk tjänst som stewart på tankfartyg på traden Persiska viken - amerikanska ostkusten. Han var sällan hemma i Helsingborg och lär ha haft en bostad i Brooklyn. Pengar till familjen kom sporadiskt och skilsmässa var på tal.

Ht. 1915 började Sven skolan i Hälsingborg dit Aina flyttat. Aina bodde tillsammans med sina tre söner i stadsdelen Tågaborg, som ligger nära Kärnan. Den första bostaden, Tågabacken 8, en vindsvåning med takfönster och snedtak om 2 rum och kök i ett trevåningshus värmdes upp av en kolkamin i hallen. När alla sängar var bäddade fanns ingen fri golvyta i pojarnas rum. De läste läxorna vid samma bord i skenet av en fotogenlampa. Den andra bostaden på Ålgränden var bara på 1 r.ok. Där bodde Sven när han tog realen. En tredje bostad på Vikingsgatan 5 var något modernare och hade centralvärme. Där bodde Sven när han tog studenten.

Sven minns att han en sommar gick omkring i pappas pälsmössa. Han blev het och törstig och fick sannolikt *värmeslag*. Han hamnade på sjukhus, där han undersöktes i mörkrum (ophthalmoskopi?) och hade feber nära 41 grader. En annan gång blev han intagen på sjukhuset för *vatten i lungsäcken* och en tredje gång *bröt han ett finger* i fotboll och måste spjälas i eternarkos.

Troligen under första skolåret hade Sven vid något tillfälle hungerhallucinationer. Han var nästan aldrig mätt. Han tog en yxa och slog vilt omkring sig. Arne lyckades ta ifrån honom yxan.

Svens farmor Anette bodde nära skolan. Dit gick Sven på frukostrasten de första skolåren och fick rågmjölsgröt med sirap och mjölk. Anette spelade priffe och Sven roade sig med att bygga korthus. Sven hade en god relation till sin farmor. Hon var snäll och "gudfruktig".

Åke var duktig i skolan. Han tog realen (1918?) och gick till sjöss.

Arne slutade i läroverkets klass 4 utan att ta realen och började arbeta på varv (1921?). Åke och Arne tyckte inte att sjömanslivet var något för Sven och skickade hem pengar till terminsavgiften så att han skulle kunna studera.

Under tiden i realskolan cyklade Sven till och från skolan på sin mammas cykel från 1890-talet. Den saknade frihjul och bromsar, så han fick trampa runt även i nedförsbackarna och bromsa med ena foten mot framhjulet. Samma cykel hade Sven när han cyklade Skåne runt med några kamrater i första ringen, 1925.

Ht. 1919 började Sven realskolan klass 1 vid läroverket i Hälsingborg. Endast Sven och en till i klassen hade nedsatt terminsavgift och inte råd med skolmössa.

Julafton 1920 dog Svens farmor, Anette. Sven ärvde ett fickur.

Det förekom mycket slagsmål på skolgården. Särskilt en äldre pojke hade för vana att ge sig på yngre. Sven var rätt kraftig på den här tiden, bröt ner bråkmakaren och satte sig på honom. En lärare ingrep och Sven fick smaka rottingen. Sven lyckades dock få ner en kartbok i byxorna och det mildrade effekten. 1924 tog Sven realen.

Ht. 1924 började Sven i fyraårigt latinalgymnasium vid läroverket. I tredje ringen körde han i huvudämnet och fick gå om. Han fick då privatlektioner i latin.

På sommaren 1927 då Sven var 18 år var han bjuden till sin moster Inga som drev ett hotell vid Lac d'Annecy i Savoien, Frankrike. Här deltog Sven i sällskapslivet, dansade och vandrade i alperna med sin kusin. Även Svens syster Greta hade anställning på hotellet.

Våren 1929 (6/6) tog Sven studenten med högsta betyget (A) i fyra ämnen; latin, matematik, fysik och kemi.

Efter studenten gjorde Sven värnplikt 82 dagar vid I 7 i Ystad. Därifrån reste han direkt till Stockholm, dit Aina flyttat. Anledningen var att Sven skulle få bättre utkomstmöjligheter. I Stockholm bodde de först på Folkskolegatan på Söder nära Högalids kyrka, sedan från omkring 1931 på Bastugatan nära Mariatorget med utsikt mot Mälaren. Till slut flyttade de till Tegnérsgatan 28 i Vasastan. Där bodde Aina i ett rum och hyrde ut ett andra rum. Sven bodde i köket och Greta i hallen.

1929-31 försörjde sig Sven som annonsackvisitör för tidningen "Byggmästaren" och som informator för skolbarn. Sommaren 1930 gjorde Sven repetitionsövning som furir för en gasindikeringspluton.

1931 dog Svens pappa Otto i lunginflammation i New York.

1931-34 var Sven apotekselevaspirant och 1934-36 elev på apoteket Mården.

Eva och Sven förlovade sig 11/8 1934.

III. Eva och Sven, 1936-2000

1/3 1936 gifte sig Eva och Sven i Hedvigs kyrka i Norrköping. Evas bror Gideon bjöd på bröllopet. Efter bröllopet flyttade Sven officiellt in i Evas rum på Pipersgatan 4, Stockholm. Eva delade där en lägenhet om tre rum och kök med två andra kvinnor, en konstnär som målade miniatyrer och medaljonger, och en som var pianolärare. Den som kom först hem från arbetet fick göra upp eld i kakelugnen.

1936 fanns det gott om bostäder i Stockholm. Eva och Sven gick runt och tittade på lediga lägenheter och fastnade för ett rum med hall, en trappa upp på Västmannagatan 6 i hörnet av Vallingatan. Dit flyttade man i maj 1936.

När Svens morfar dog på Kvistrum 1936, 86 år gammal var Sven den som representerade släkten vid begravningen.

Ht. 1936 - VT 1937 gick Sven kandidatkursen på farmaceutiska institutet och blev Farm kand. 28/2. Sven fick enligt tidens modell ta banklån. Som borgensmän ställde Evas bröder Gideon och Torsten och sväger Erik Eriksson upp. Även apotekare Gorthon på Mården och all personal skrev på. Som tackning för borgensmännen tog Sven en livförsäkring med borgensmännen som förmånstagare. Gideon arbetade åt ett försäkringsbolag och ordnade med denna försäkring. 1937 - 39 var Sven anställd som pharmaceut på apoteket Örnen vid Odenplan.

20/3 1937 föddes jag på Södra BB. Eva fick någon komplikation, ev. bröstböld och fick ligga kvar längre än vanligt. Då upptäcktes att jag hade *pylorusspasm*. Vid denna barnsjukdom är nedre magmunnen förträngd och barnet kräks upp det mesta av vad det äter. Behandlingen 1937 bestod av atropin och täta måltider. Skopolamin fanns inte då och operation blev förstahandsmetod långt senare. Jag låg inne på Södersjukhuset och Eva pumpade ut mjölken och åkte upp till sjukhuset med den flera gånger dagligen. Sven blandade till atropinet, eftersom apoteket Örnen hade hand om medicinen till sjukhuset. Det var en arbetsam och orolig tid för mina föräldrar.

1937 på våren, troligen i april, flyttade Eva och Sven till Vegagatan 3 II tr., med 2 r o k och en stor möblerbar hall. På andra sidan gatan låg frälsningsarméns upptagningshem för flickor (Vegagatan 4), där Evas syster Elna var föreståndare.

Åren 1939-41 fick Eva missfall tre gånger. Vid det första tillfället var graviditeten långt framskriden och Eva förlorade mycket blod och måste föras in med ambulansflyg från Gällnönäs i Stockholms skärgård.

HT 1939 - VT 1941, gick Sven apotekarkurs, två år och tog apotekarexamen 30/6 1941. F o m VT 1941 måste han börja betala sina studieskulder med 500 kr varje kvartal. Han hade därför bråttom att komma ut och försörja familjen. För att få pengar till flytten till sin första anställning som apotekare i Rätansbyn fick Sven ta en växel på 500 kr. Torsten Blom skrev på.

1941 förolyckades Svens bror Arne vid ångaren Berthas minsprängning i Öresund. Arne hade hjälpt sin mamma, Aina med försörjningen. Arnes änka, Ansen, begärde nu att Sven retroaktivt skulle ersätta henne för en del av det underhållet till Aina. Sven hade inte råd och det blev anledningen till en schism som aldrig klarades upp.

1941 togs Greta in för ett nytt skov av sin sinnessjukdom och fick diagnosen schizofreni. Hon vårdades på Beckomberga och senare på Maria sjukhus i Hälsingborg till sin död 1986.

Under åren 1937-41 i Stockholm kom Aina alltid på söndagsmiddag. På Luciadagen lussade vi för Aina. Jag var stjärngosse med toppmössa och stjärna på pinne. Aina hjälpte till med barnpassningen och var med mig ute i Vasaparken. Eva och Sven bildade en barnpassningsgrupp tillsammans med fem andra föräldrapar. En förälder i taget samlade ihop barnen på morgonen och gick till Observatorielunden. August hälsade på ibland. Jag minns att han hade skorpor och syltkakor med sig från Olivia i en trunk (s k amerikaväska) med bygel upptill.

Från mitten av trettioalet gick Sven med i Nationalsocialistiska arbetarpartiet (under S.O. Lindholm). Sven hade någon post i den lokala klubben. Även Eva var med på mötena, ofta i form av utflykter i naturen. Flera bröllopstelegram anspelade på intresset för nazismen. Vid andrakammarvalet 1936 fick nazisterna som mest röster, 20000. Sven skall ha lämnat partiet vid Hitlers angrepp på Sovjetunionen.

1941-1949 var Sven föreståndare för filialapoteket i **Rätansbyn**, som lydde under apoteket i Hede. Familjen flyttade in i en gammal vit trävilla, som varit disponentvilla under sågverksepoken (1890-tal?). På övre våningen hade vi hall, vardagsrum med altan mot sjön, sängkammare och gästrum. Fyra hörnrum hade snedtak, ett var badrum, ett var mitt rum och två rum var förråd. På bottenvåningen hade vi kök, jungfrukammare, skafferi, serveringsrum, matsal med altan mot sjösidan, entréhall och kapprum. Köket hade vedeldad spis med tillsats för varmvattenberedning. Det fanns två vedlårar i köket. Från skafferiet kunde man via en lucka i golvet komma ner i en matkällare med jordgolv. Där satte vi alltid ut musfällor. Kylskåp fanns inte. Vi hade ett isskåp i uthuset och ett förråd (is-stack) med isblock från sjön nedlagda i sågspån. Isen höll sig långt in på sommaren.

Vi hade vatten från egen brunn på gården. Köks- och toalettavloppet gick till en infiltrationsbrunn, "Hoffmans brunn" och därifrån rakt ut i sjön. Det luktade avlopp vid strandkanten. Vi hade en sophög omgärdad av ett kvadratisk, 2 m högt plank. Soporna tömdes någon gång om året.

Man kunde gå direkt in i apoteket från matsalen och från entréhallen. Apoteket låg delvis i bostadshuset, delvis i en låg tillbyggnad, där det kunde bli mycket kallt på vintern. Sven hade plywoodskiva och fårsinn under skrivbordet och pjäxor på inomhus. Apoteket framställde sitt destillerade vatten i en gammal vedeldad apparat. Apoteken hade på denna tid mycket egen tillverkning. Jag minns hur Sven höll på med spansk fluga, som användes till salva mot hästskabb, ute på grusgången och hur vi trillade piller pudrade med nikt från lopplummer. I en låda förvarades levande blodiglar. I en annan låda fanns det lakritsstänger och i en flaska förvarades koncentrerad ammoniak som var som ett slag i ansiktet om

man luktade på det. I apotekskällaren fanns *Syrupus rubus idaeae*, dvs. koncentrerad svartvinsbärssaft, som jag kunde få smaka någon gång. I förrådet över gården förvarades olika syror i stora damejeanner. Sven lärde mig uttrycket "acidum in aqua" - man måste späda syra i vatten och inte tvärtom, för då skvätter det explosionsartat och man kan få stänk i ögonen. *Roséns bröstdroppar* och *Hoffmans hjärtstyrkande* var två mediciner som var mycket populära pga. av sitt alkoholinnehåll. I småbyarna runt Rätan fanns s k läkemedelsförråd. Till dessa gick läsbara medicinlådor med buss några gånger i veckan.

Kort tid efter inflyttningen fick vi källare med vedeldad panna. Kluven granved i halvmeterslängder förvarades i en vedbod i uthuslängan och kördes på järnskottkärra eller kälke till boningshuset och kastades in genom fönstret till pannrummet. I uthuslängans andra ände fanns en övergiven bryggstuga, som jag fick göra om till **SNIKERIVERKSTAD**, som jag textat på väggen med krita.

Sven var ledamot av barnavårdsnämnden och grundade och ledde en scoutkår i Rätansbyn och var ledare för ungdomsberedskapsrörelsen i kommunen. Pappers- och skrotinsamlingar och köksträdgårdsodling genomfördes. Ungdomarna kunde samla poäng och få "ungdomsberedskapsmärken". Behållningen gick till en stor fest i ordenshuset. Några politiska förtroendeuppdrag hade inte Eva och Sven i Rätansbyn. Jag minns dock att far diskuterade "judarna" med skomakaren. Skomakaren var kommunist och kommunisterna var mycket starka i Rätan. Arne Jansson, make till Brita på apoteket, var en av deras ledare. Provinsialläkaren Modig var däremot protysk och hade Adolf Hitler på spiselhyllan. August Blom skrev i ett brev under kriget, att om inte Franklin Roosevelt lagt sig i kriget utan hållit sig till västra halvklotet, så hade kriget tagit slut mycket fortare. Jag tror dock att August gillade Winston Churchill, "Tjuril", som han kallade honom.

På valborgsmässoafton hade vi en stor brasa på tomten i slutningen mot sjön. Då kom järnhandlaren med raketer och smällare. Vi var de första som införde midsommarfirande med majstång i Rätan.

På somrarna badade vi vid grannen Erikssons förtöjda stock, som också fungerade som brygga för roddbåtarna. Eller också rodde vi några hundra meter, förbi gamla kyrkogården till Svartnäset, som var en udde i Rätanssjön vid utloppet i Ljungan. Här badade vi och hade med oss en sockerlåda med hemmagjord apelsinsaft i vichyvattensbuteljer med porslins- och gummipropp. Vi hade också med oss skorpor, bullar eller kakor på sandstranden. Om det kom in något recept kunde apoteksbiträdet Brita Jansson signalera med en vit flagga på flaggstången till badplatsen att Sven måste komma hem och signera medicinen.

På helgerna kunde hela familjen cykla ut på svampplockning, Eva och Sven med tunga, svarta cyklar av märket "Triplex" med breda däck och barnsadel på pakethållaren. Min första cykel var en blå Husqvarna av mellanstorlek. Det fanns mycket murklor i skogarna. På hösten plockade vi smörsopp, Karl Johan, pudrad trattskeivling, blek taggsvamp, färticka, blodriskor mm. Kyrkoherden lärde Eva och Sven att känna igen rynkad tofskeivling.

Aina var hos oss i Rätansbyn nästan varje jul och sommar. Hon var duktig simmare och tyckte att barnbarnen skulle lära sig simma så fort som möjligt - eventuellt genom att slängas i vattnet med ett rep om midjan. Metoden kom inte till användning. På land hade Aina svårare att röra sig pga. resttillstånd efter polio i ena benet. Hon hade dessutom svårartad reumatoid arthrit i båda händerna och gick med käpp. Eva tyckte att svärmor stannade för länge, sammanlagt kunde det bli fem månader per år. 1943 rapporterades Svens äldsta bror Åke saknad på Nordatlanten. Han var styrman i amerikanska handelsflottan och efterlämnade hustru, Eleanor och en son i Chester. Ytterligare en son föddes efter Åkes död.

Evas föräldrar August och Olivia var uppe i Rätan en gång. August hade synpunkter på hur Sven skulle planera trädgården, med björkar vid vägen, äppelträd, vinbärs- och krusbärsbuskar. Vi hade ett ganska stort trädgårdsland och jag minns att det var svårt att gallra och rensa för myggen. Jordgubbsplantorna bäddades runt med träull och fåglarna skrämdes bort med stanniolpappersremsor.

Släktingar till Eva kom upp vid några tillfällen, t ex Margit och Erik Eriksson och mina kusiner Anders, Barbro och Olof. Erik var ute med vår granne, sin namne Erik Eriksson, och fiskade "väst i sjön". Anders ramlade i vattnet en gång, när han skulle stöta ut båten från land. Sven och Anders gjorde en cykeltur in i Härjedalen. Vemdalsskalet var vårt närmsta fjäll. Dit åkte vi flera vintrar. I en uppförslbacke måste vi en gång kliva ur Jarsjohns gengastaxi och skjuta på. Gidde och Dagmar Blom och mina kusiner Ulla, Ingrid, Mats och Barbro, Marianne Blom, Torsten och Margit Blom och Kerstin, Birgitta och Inger hälsade också på. Ingrid och Barbro samlade växter och vi hittade Jungfru Marie nycklar nära Ljungan. Vi hade besök av Evas kusin Aina von Hülphershausen och hennes familj (Rudolph, som var postmästare i Ånge och mina sysslingar Margareta och Christina.)

August dog 77 år gammal 1945 i Norrköping, några dagar efter Gideons och Dagmars silverbröllop. Dödsorsaken var troligen hjärnblödning. Olivia dog 87 år gammal 1947 efter en tids sjuklighet och begynnande senilitet. Eva och Bengt var ner och hälsade på i Tureberg strax innan hon dog.

Några somrar åkte familjen på semester; 1946 till Möja i Stockholms skärgård, 1947 och 1948 till Gnarp på Hälsinglandskusten. På Möja bodde vi på pensionat och rodde till en sandig badvik med klippor som liknade en valfisk. Torsten Bloms familj hyrde samtidigt hus av en fiskare nära ångbåtsbryggan på Söder-Möja. Familjerna träffades, barnen spelade monopol dagarna i ända, metade abborre (och id) och badade. I Gnarp hyrde vi första sommaren en liten stuga nära bron över ån och andra gången ett rum i en röd bruksgård vid infarten till Gnarpsbaden.

Troligen till min femårsdag 1942 gjorde Eva kasperdockor och hon och Sven spelade för barnen på kalaset. Kasperteatern kom till användning flera gånger när barnen fyllde år. På min sexårsdag gjorde Eva kräppapperskläder till mig som kung Tumeliten och till lekkamraten Årald Modén som kung Bombo i Gullivers resor. Eva gjorde också kläder till våra leksaksdjur. Som barn fick vi höra många sagor t ex ur Tusen och en natt och av bröderna Grimm.

Andra barnet, Eva **Christina** föddes 24/11 1941 på BB hos barnmorskan Signe Nord, i ett grönt hus mitt emot Konsum. August och Olivia diskuterade lämpligt namn. Det borde vara något som passar med efternamnet, t ex Märtha eller Bertha. Christina hade som liten svårt eksem och navelbräck. Hon fick smörjas med derivat av stenkolstjära. Christina fick kikhosta samtidigt med navelbräcket.

När Christina var mycket liten, råkade Eva gå in med en bricka i vårt skafferi, när golvluckan till källaren stod uppställd. Eva rasade rakt ner i källaren och skar sig på flera ställen men bröt inga ben och fick ingen hjärmskakning.

1949 flyttade först apoteket och sedan familjen från den gamla vita trävillan till nya lokaler nära korsvägen. Sven fick ryggsnitt som visade sig bero på diskbräck. Han var sängliggande flera månader innan han opererades på vanföranstalten i Härnösand av dr Lindström. En sjukvikarie, Barbro (senare gift Modeer), kom upp något halvvår. Hon bodde och sov i en säng på kontoret och hade sina saker i ett medicinskåp. Det gick bra när man var ung, sade hon, när vi träffades häromdagen.

Bengt Erik Arne föddes 29/10 1943 i hemmet, den stora vita trävillan nere vid Rätanssjön. Han döptes i vardagsrummet på övre botten. Bengt växte inte så mycket i början och var litet kinkig med maten. Jag

minns att jag sa till honom att han måste äta bättre. När vi var på semester på Möja sa en av gästerna, Ivar Bratt som införde motboken, "Eeeet Bengt!". Bengt, då knappt tre år gammal, satt hellre under serveringsbordet och tittade på alla ben.

Eva var mycket angelägen om sina barns framgång och ville gärna se hela familjen samlad omkring sig. Hon var mycket släktkär, vilket framgår av alla brev som finns bevarade. Evas syskon kallade henne "Lill-Tovan" i breven. Eva hade god uttrycksförmåga muntligt och skriftligt, skrev otaliga verser och telegram och läste som ung mycket poesi. Hon gillade Fröding och deklamerade med stor inlevelse "Ett gammalt bergtroll". Eva var något omständlig och hade stort intresse för detaljer. Det gjorde att man ibland inte orkade följa med när hon berättade. Hon kunde komma i tidsnöd genom att ta på sig för mycket och sade ofta även som pensionär att hon hade mycket att göra. Eva ordnade hemmet trevligt och smakfullt och var mycket påhittig.

Sven hade en mer matematisk än språklig begåvning. Det kom till uttryck i bridgeintresset, goda skolbetyg och sinne för affärer. Han hade en god organisationsförmåga när det gällde apotek. Han införde defektkortssystem för att hålla lagret av olika mediciner lagom fullt. Han byggde om nästan alla apotek han kom till. Sven är pedant och lägger alltid sakerna på samma ställe. Det är först nu när han blivit ensam som han börjat berätta mer och det är fantastiskt vad han fortfarande minns från tidiga barnaår. Han har varit mycket envis, men har mestadels uppfattats som snäll och mycket fäst vid Eva. Just snällhet har varit ett tidstypiskt ideal som både Sven och Eva har omfattat. Hon var kritisk till att han blev trött så tidigt på kvällarna. Kontakten med släkt och vänner upprätthölls hela tiden av Eva.

Familjens ekonomi under tiden i Rätan var inte så god. Sven betalade hela tiden på sina studie-skulder. Lönen var 3000 kr om året och hembiträdet kostade 100 kr per månad. Vi var ofta skyldiga handelsmannen Grinde och Konsum och handlade på kredit. Först i Öregrund kunde alla skulder till affärerna i Rätan regleras. Vi hade ett begränsat umgänge och sällskapsliv. Mest var vi tillsammans med kyrkoherdefamiljen, Ingrid och Nils Hedlund med barnen Sten och Bo, barnmorskan Signe Nordh med maken Gerhard och dottern, min klasskamrat Birgit.

Familjen bröt upp från Rätan efter åtta år för att barnen skulle få bra skolgång och för att komma närmare släkten i Mellansverige.

1949-1953 var Sven föreståndare för filialapoteket i **Öregrund** (lydde under apoteket i Östhammar). Sven var mycket intresserad av bridge och vann klubbmästerskap flera gånger tillsammans med kommunalborgmästaren Sven Brundin. Även Eva var med i bridgeklubben. Hemma i familjen spelade vi också. Sven var ordförande för den lokala folkpartiavdelningen och jag minns att vi var ute och klistrade valaffischer. Vi hade besök av Gunnar Helén som talade i Tallparken. Vänner genom folkpartiet var paret Maj och Sigvard Modin, som var folkskollärare respektive kommunalkamrer och paret Birger och Viola Ståhl som spelade bridge och tennis. Eva träffade också en gammal skolkamrat från Gävle, Ragnhild, gift med skohandlaren Svanström vid hamntorget. I Östhammar bodde vår avlägsna släkting Maria Dubois. Vi träffade henne vid flera tillfällen. Jag var där och fick saft och plockade äpplen i trädgården. Marias syster Martha Dubois kom flera gånger på besök från Omaha, Nebraska. Hon stannade flera månader och hälsade på oss och andra Blomsläktingar vid dessa tillfällen. Jag diskuterade politik med henne, hon var republikan och höll på Eisenhower.

Vi bodde vid Kyrkogårdsgatan mitt emot kyrkan på andra våningen i ett vittrappat hus. Lägenheten var på tre rum och kök med jungfrukammare och en hall samt stor balkong. Jag bodde i matsalen och Christina och Bengt i jungfrukammaren. Sven tog körkort, nästan 50 år gammal och köpte sin första bil, en Volvo PV 444. Eva skaffade piano och kunde återuppta spelningen som legat nere sedan ungdomen. Jag minns att Eva spelade Peterson-Bergers Frösöblomster och någon tysk soldatvisa från första

världskriget "ich hab' einen Kameraden, einen besserer find es nicht". Schubert var favoriten.

Jag konfirmerades av pastor Sothell i Gräsö kyrka. I konfirmationspresent fick jag Björn Ursings flora av mina mostrar och morbröder. Christina och Bengt gick i simskola vid Sunnanö på somrarna.

F o m HT 1949 gick jag i samrealskolan i Östhammar och pendlade med buss varje dag. Skolan var inrymd i f d societetshuset i Badhusparken. Hösten 1952 började jag i RI⁴ vid högre allmänna läroverket i Uppsala (numera Katedralskolan). Christina gick småskolan i Öregrund, klasserna 1-4, f o m hösten 1949 och Bengt klasserna 1-3, f o m hösten 1950.

Sven sökte apotekartjänst i Gävle för att barnen skulle kunna bo hemma under skoltiden och för att meritera sig inom apotekaryrket.

1953 - 57 var Sven förste man på apoteket Kronan och senare förste man på apoteket Lejonet i **Gävle**. Sven bättrade på ekonomin genom att vara agent för försäkringsaktiebolget Thule. Familjen bodde i ett nybyggt flerfamiljshus, Parkvägen 42A (4 r o k i bv.) under alla år i Gävle. Här firade Eva sin 50-årsdag, 1954 tillsammans med familjen och sina syskon. Jag fortsatte i treårigt realgymnasium vid högre allmänna läroverket i Gävle (numera Vasaskolan), RI³-RIII³ och tog studenten våren 1956. 1957 kom jag in på medicinarlinjen i Uppsala.

Christina gick femårig realskola fyra klasser t o m 4⁵ och Bengt gick tre klasser t o m 3⁵ vid läroverket. Både Christina och Bengt var med i scouterna under många år. En sommar följde Eva och Sven med till ett läger i Björkliden. De fick många vänner bland scoutföräldrarna t ex Kindenbergs och Agrells. Christina och Bengt konfirmerades i samma kyrka som Eva, Heliga Trefaldighetskyrkan, för scoutprästen Lewis Nyberg.

Under tiden i Öregrund och Gävle hade vi sällan besök av släktingar, trots att vi bodde relativt nära. Det berodde nog på att vi hade så små utrymmen. Alla syskon var mitt uppe i yrkeslivet och hade väl inte heller så mycket ledighet. Familjen gjorde några resor till Stockholm varje år och vi bodde då alltid hos Elna på Grevturegatan.

Flytten till Haparanda var mycket kontroversiell. Eva kom åter långt bort från sin släkt och Christina och Bengt fick inte fortsätta sina studier vid Gävle läroverk, där de trivdes och hade kamrater och där Christina hade räknat med att gå med i föreningen *Runa*, gymnasieföreningen för flickor. Men Sven fick "privilegium" på eget apotek och familjen skulle därmed få bättre ekonomi.

I maj 1958 flyttade familjen till **Haparanda**. Den första bostaden var på nedre våningen i en villa på Västra esplanaden, den andra en lägenhet i ett nybyggt flerfamiljshus på Storgatan 90D, nära vägbanken till Torneå. Kontakten med slakten blev nu mycket sparsam. Knappast några släktingar kom upp till Haparanda. Umgänget bestod av veterinärfamiljen Lindeman, och kirurgfamiljen Högberg. Under denna tid var Eva aktiv inom *Fredrika Bremer Förbundet*.

1958 fyllde Sven 50 år och bjöd släkt och vänner på fest på Westerdahls fetsvåningar i Stockholm. Knappt en månad senare, 20 oktober, körde Sven av vägen i blixthalka i närheten av Piteå. Bilen ställde sig på kylaren, rullade runt och lade sig på taket. Sven var fastspänd i säkerhetsbältet och klarade sig utan skador, men Eva hade glömt bältet och ådrog sig en *halskotfraktur*; var nära att bryta nacken. Hon behandlades på Piteå lasarett med hela huvudet ingipsat och halsryggen i sträck. Det blev inga bestående men. Klådan i hårbotten under gipsen var nästan outhärdlig. Elna kom upp och hjälpte Eva och Sven.

En dag mellan jul 1960 och nyår var det snöstorm i Haparanda och Eva hade gått över till Torneå för att handla. När hon skulle lämna en affär tog vinden tag i dörren och Eva slets ut på gatan och fick ena benet under sig. Det blev en *spiralfraktur i lårbenet*, som fick opereras (skruvas ihop) av Nils Högberg på Haparanda lasarett. Läkningen tog mycket lång tid, kanske på grund av att Eva fick Neurosedyn, ett nytt effektivt sömnmedel. Den aktiva substansen talidomid visade sig senare ge extremitetsmissbildningar hos foster och påverkade antagligen också läkningsförloppet vid benbrott.

Jag hade 1958 avverkat ett år av medicinarutbildningen och var bara hemma några veckor på loven, Christina och Bengt gick fyraårigt realgymnasium och tog studenten i Haparanda VT 1961 resp. VT 1962.

1963 dog Aina på Roselunds sjukhem 82 år gammal. Hon vårdades för reumatoid artrit. Vårdperioderna hade på senare år blivit allt längre. Den direkta dödsorsaken var lunginflammation och urinvägsinfektion. P. g a smittkoppsutbrott i Stockholm var det besöksförbud på sjuhusen flera veckor sommaren 1963, så Aina fick få besök den sista tiden. När Aina dog hann ingen i familjen fram i tid. Jag kom några timmar för sent.

1964 fick Sven sitt andra apotek, i **Kramfors**, och Eva och Sven flyttade nu dit. Anledningen till byte av apotek var att Kramfors var större och att man kom något längre söderut än tidigare. Apoteket låg vid Järnvägs-gatan, bredvid stadshotellet, mitt för järnvägsstationen, centralt i Kramfors. Sven hade tjänstebostad i våningen ovanpå apoteket, 6 r o k o jungfrukammare. Tillsättningen av ny apotekare efter Sven i Haparanda drog ut på tiden, vilket gjorde att Sven under drygt ett år hade inkomst från två apotek.

Under tiden i Kramfors var Eva ordförande för den lokala avdelningen av Högerpartiet (senare Moderata samlingspartiet). Hon var en varm beundrare av Gösta Boman. I Kramfors fick Eva och Sven färre personliga vänner än i Haparanda. Det berodde nog på åldern och på att alla barn var utflugna. Jag fortsatte mina medicinarstudier, Christina läste kemi och zoologi och sedan medicin i Uppsala och Bengt läste till civilingenjör (teknisk fysik) vid tekniska högskolan i Stockholm och ekonomi vid handelshögskolan.

1964 firade Eva sin 60-årsdag i hemmet i Kramfors tillsammans med familjen och alla sina syskon.

13 juni 1965 gifte jag mig med Birgitta i Helga Trefaldighets k:a i Uppsala. Birgittas föräldrar, Inger och Lennart bjöd på bröllopsfest på Smålands nation.

1966 blev Eva och Sven farmor och farfar för första gången, i och med Ingridis födelse. Samma år köpte Sven sommarstugan, Tallbergshagen, i **Öregrund**, där Eva och Sven tillbringat 25 somrar fram till Evas andra lårbensbrott. Barn och barnbarn träffades vid midsommar och ibland längre tid. Man gjorde midsommarstång och barnbarnen gick i simskola i Sunnanö och i Sund vid Granfjärden.

VT 1967 gjorde jag kirurgiassistenttjänstgöring i Härnösand och Birgitta vikarierade som lärare vid gymnasiet och fängelset. Vi fick låna Svens nya BMW och kunde därför ofta komma över till Kramfors. Även Christina var uppe några veckor och vikarierade för mig som kirurg i Härnösand.

I maj 1968 fick Eva och Sven ta hand om andra barnbarnet Karin, 5 månader, när Jan och Birgitta reste på semester till Paris! Karin blev litet rundare och mådde bra. Sven firade 1968 sin 60-årsdag på Västgöta nation i Uppsala.

1970 gifte sig Bengt och Ann Lender och reste till London på bröllopsresa.

1971 kom tredje barnbarnet, **Gunilla** Astrid Sofia,
1972 Ann och Bengts förstfödde **Petter** Jan,
1974 **Märta** Tora Birgitta,
1974 **David** Karl och
1976 **Hanna** Li.

1973 gick Sven i pension och Eva och Sven flyttade till **Uppsala**, först till en lägenhet på Prästgårdsgatan 9B i stadsdelen Stabby, sedan till servicehuset *Ekebyhus* i Flogsta. Som nyblivna pensionärer var Eva och Sven mycket aktiva, gick konstkurser, fransk språkkurs, gjorde flera utlandsresor, släktforskade i Uppsala, Vadstena och Lund och hade bridgeträffar och grammofonkonserter tillsammans med andra pensionärer. Sven var ständigt "festfotograf". Jular, födelsedagar, konfirmationer och studentexamina firades hos Jan och Birgitta och barnbarnen.

1974 firade Eva sin 70-årsdag och Margit sin 75-årsdag tillsammans på Södermanland - Nerikes nation. Det blev en mycket lyckad fest.

I september 1978 gjorde Eva och Sven en bilresa till Olivias hembygd i Blekinge och besökte Kåraboda och Skåremåla. Man följde samma väg som August och Olivia 1916.

1980 gifte sig Christina och Bengt Citron i Helga Trefaldighets kyrka i Uppsala. Eva och Sven bjöd på bröllopsmiddag på Värmlands nation. Samma år gjorde Eva och Sven en treveckorsresa genom USA. De besökte där en rad av Evas utvandrade släktingar framförallt på mödernets, blev mycket väl omhändertagna och fick stoff till släktregistret "Min släkt". De gjorde också en tur till Niagarafallen och till Yellowstone.

1983 och 1984 döptes Christinas och Bengt Citrons båda barn **Jenny** Eva Nilanga och **Oscar** Nimal i Tyresö kyrka. Eva och Sven har sedan mitten av 80-talet firat jul hos Christina och Bengt och haft flera sommarveckor tillsammans med dem och de yngsta barnbarnen i Tallbergshagen.

1984 firade Eva sin 80-årsdag hemma på Prästgårdsgatan i Uppsala. William och Karin Blom och Erik och Margit Eriksson var med.

1986-03-01 var släkten inbjuden till guldbrylllop på Slottskällans restaurang i Uppsala. Det var den 1/3, dagen efter mordet på Olof Palme.

Evas 85-årsdag 1989 firades med stor fest på Eklundshov, ett klassiskt "utvårdshus". Eva höll ett litet tacktal, men det märktes att närminnet hade börjat svika. Många släktingar var inbjudna.

Natten till 30/6 1992 bröt Eva höger lårbenshals (*pertrochantär columfaktur*) ute i sommarstugan i Öregrund. Hon hittades liggande på golvet. Hon togs in på Akademiska sjukhuset via Östhammars lasarett och opererades 1/7. Det är möjligt att fallet kan ha utlösts av en mindre propp. Eva var mycket förvirrad efter operationen. Hon vårdades som konvalescent en kortare tid på Kungsgårdets sjukhus i Uppsala och kom sedan hem till Sven på Ekebyhus. Benbrottet läkte mycket snabbt och Eva kunde gå med eller utan rollator nästan på en gång. Nu blev det emellertid allt värre med Evas demens. Matlagning blev omöjlig och kontakten med barnen fick övertas allt mer av Sven. Sven orkade till slut inte längre. Ett försök till avlastning på dagcentral misslyckades och Eva fick tas in på Österåsens demensavdelning.

Eva var uppegående hela tiden. Hon var mycket omtyckt och nästan alltid "snäll", men kunde ibland ilska till om hon kände sig pressad. En gång överraskade hon omgivningen med att spela piano, en

annan gång med att kunna dansa. I början kunde Eva ta kortare promenader. Eva kunde till och med vara med vid Ingridis prästvigning 13/6 1993.

Sven avvecklade 1993 den gemensamma pensionärsbostaden på Ekebyhus och flyttade till Borgarhemmet på Sysslomansgatan. Samtidigt förlorade han kontakten med vännerna på Ekebyhus. Sven kom in i en psykisk kris, fick en tyst hjärtinfarkt och lunginflammation och måste tas in på psyk- och medicinklinikerna några gånger. På hösten 1993 fyllde Sven 85 år och bjöd på 85-årskalas på Flustret. Då kunde Eva inte vara med.

Sven har på senare år opererats framgångsrikt polikliniskt för grå starr på Medoculars klinik i Uppsala och står under regelbunden läkarkontroll för kärlekskramp, hjärtsvikt och grön starr. Han har hörapparat pga. kraftig hörselnedsättning. 90-årsdagen firade Sven tillsammans med barn och barnbarn på Värmlands källare i Uppsala. När Ingrid installerades som kyrkoherde i Bodum, Jämtlands län, 1999 kunde Sven vara med.

När Eva 1998 inte längre kunde dra nytta av den specialinriktade demensavdelningen på Österåsen överflyttades hon till Kronparkens sjukhem. Hon förlorade sitt språk och kände inte igen sina närmaste.

Från sommaren 1999 blev hon rullstolsbunden. Under år 2000 hade Eva en långdragen sårinfektion i ena foten. Den 23 september, fyra dagar efter sin 96-årsdag dog Eva i hjärtruptur efter att dagar eller veckor tidigare ha haft en tyst hjärtinfarkt. Obduktionen visade åderförkalkningsförändringar i hjärnan av multiinfarkttyp, men inga tecken på Alzheimers sjukdom. Begravningen skedde i Helga trefaldighetskyrkan i Uppsala och gravsättningen vid den Stillsjöströmska släktgraven på Sandsborgskyrkogården i Stockholm.

Jan Stillström